Inspreektekst Commissievergadering 9-4-2025

Pascal van Wanrooij

Een van de baten van de gebiedsontwikkeling zou het creëren van een UNESCO waardig Maasheggenlandschap zijn. Zo is het voorstel om zoveel mogelijk waardevolle heggen in het zoekgebied te sparen. Dit is een sympathiek uitgangspunt maar het uiteindelijke resultaat, namelijk restanten heg en weiland omringd door water waar volop gerecreëerd wordt, is geen Maasheggenlandschap. Het gebied krijgt een ander karakter en dieren die horen bij het Maasheggenlandschap, zoals das, patrijs, haas en ree zullen verdwijnen, omdat er onvoldoende rust en foerageer mogelijkheden overblijven.

Het creëren van een UNESCO waardig landschap zou dan tussen de Veerstraat en de Gebrande kamp moeten plaatsvinden. Maar is daar voldoende ruimte om de gekapte heggen te compenseren en de gewenste kilometers extra heg aan te planten? Hoe lang duurt het voor eenzelfde landschappelijke en ecologische waarde wordt bereikt als die er nu al is in het zoekgebied? Kan een boer een boterham verdienen als zijn akkers te versnippert raken door de extra heggen? Of is het idee om een landschap te creëren dat voor altijd afhankelijk is van subsidies en beheerd door natuurorganisaties?

Als Vrienden van het Maasdal vinden we de voorgestelde gebiedsontwikkeling een gevaar voor het voortbestaan van het Maasheggenlandschap. Wat gaat er verloren en wat komt er voor terug? De kwaliteit van het Maasheggenlandschap kan ook zonder ontzanding verder verbeterd worden. Onder meer door het beheer van de huidige Maasheggen beter te organiseren en door nog meer gebruik te maken van beschikbare subsidies voor agrarisch natuurbeheer. De aanleg van extra kilometers heg is daarin wat ons betreft een wens, maar zeker geen noodzaak.

In de startnotitie maken de initiatiefnemers zich druk over de toekomst van het boerenbedrijf: boeren hebben geen opvolger, het wordt steeds lastiger om te beginnen als boer en de boer die blijft moet verder intensiveren om te overleven. Met alle gevolgen voor het Maasheggenlandschap van dien, zo stellen ze. De toekomst van het boerenbedrijf is inderdaad een uitdaging voor het Maasdal; de boeren zijn de economische motor waarop het Maasdal draait. Zonder lokale boeren wordt het behoud van het landschap een lastige en dure zaak.

Het is goed dat in de startnotie dit probleem wordt aangekaart, maar je zou ook kunnen stellen dat de initiatiefnemers de uitdaging om als lokale boer een goede boterham te verdienen en zo veel mogelijk natuurvriendelijk te boeren, vergroten door: te overbieden op landbouwgrond, te verpachten aan Brabantse boeren die hier mest komen dumpen, te werken met eenjarige pachtcontracten, het niet toestaan van aanplanten van heggen en het ontginnen van vruchtbare landbouwgrond. Vanuit het oogpunt van de initiatiefnemers heel

logisch maar het is daarmee niet aan de initiatiefnemers om het voortouw te nemen in deze uitdaging.

Wij zijn, als Vrienden van het Maasdal, niet somber over de toekomst van het Maasdal. Op basis van de vele gesprekken die we met deskundigen, boeren en inwoners gevoerd hebben, kunnen wij onderbouwen dat het Maasdal een mooie toekomst voor zich heeft waar landbouw, landschap en natuur elkaar versterken, zonder dat daar een ontzanding voor nodig is. Wij noemen dit de groene variant tegenover de blauwe variant waarbij er een waterplas komt, al dan niet met recreatie. Voorwaarde hiervoor is dat we met elkaar het gesprek blijven voeren over waar we met het Maasdal naartoe willen en hoe we daar willen komen. Want ook zonder ontzanding verandert het Maasdal.

Volgens ons is zandwinning in het Maasdal onnodig en onverstandig. We hopen dat een meerderheid van de raad tot eenzelfde conclusie komt en de verkenningsfase afblaast of uitstelt. Ook dan blijft het gesprek over de ontwikkeling van het Maasdal noodzakelijk. Door als gemeente dit gesprek te initiëren doet zij recht aan de 900 mensen die hebben aangegeven actief betrokken te willen zijn bij de toekomst van het Maasdal, zonder dat er per se sprake is van een afgraving.

Mocht de verkenning van de gebiedsontwikkeling onverhoopt toch doorgang vinden, vragen we de raad om naast de verkenning van de initiatiefnemers ook in te zetten op een verkenning van de **groene variant.** Een dergelijke verkenning zou, om begrijpelijke redenen, onafhankelijk van de huidige initiatiefnemers dienen te worden uitgevoerd. De verkenning van de groene variant zou dan als gelijkwaardig scenario meegenomen kunnen worden bij de uiteindelijke afweging door de raad.

Wij zijn ten alle tijden bereid om onze standpunten en bevindingen vóór de besluitvorming verder toe te lichten.

Ik dank u wederom voor uw aandacht.